УТВЕРЖДАЮ
Заведующий кафедрой
белорусского и русского языков

_____ А.И.Шабловский
10.06.2026

ПРОГРАММНЫЕ ЗАЧЕТНО-ЭКЗАМЕНАЦИОННЫЕ ТРЕБОВАНИЯ

к зачету по учебной дисциплине
«БЕЛАРУСКАЯ МОВА (ПРАФЕСІЙНАЯ ЛЕКСІКА)»
для студентов II курса заочной формы получения образования для специальностей: 6-05-1012-01 «Фізічная культура»; 6-05-1012-02 «Трэнерская дзейнасць (з указаннем віду спорту)»; 6-05-1012-03 «Фізічная рэабілітацыя і эргатэрапія»; 6-05-1012-04 «Арганізацыя і кіраванне фізічнай культурай, спортам і турызмам» на 2026/2027 учебный год

Форма проведения: смешанная

1. Паняцце “мова”. Функцыі мовы ў грамадстве.
2. Паняцці “родная мова” і “нацыянальная мова”.
3. Вусная і пісьмовая формы мовы. Паняцце “літаратурная мова”. Прыметы літаратурнай мовы.
4. Беларуская мова на лінгвістычнай карце свету. Генеалагічная класіфікацыя моў.
5. Гістарычныя этапы развіцця беларускай мовы. Старажытнабеларуская мова.
6. Фарміраванне новай беларускай літаратурнай мовы ў 19 ст.
7. Беларуская мова ў 20 ст. «Беларуская граматыка для школ» Б.Тарашкевіча. Беларуская мова ў БССР. Рэформы правапісу 1933 і 2008 гг. Частковыя змены правапісу, прынятыя ў 1957 г. і выдадзеныя ў 1959 г.
8. Беларуская мова на сучасным этапе. Закон аб мовах у РБ. Асноўныя сферы функцыянавання беларускай мовы.
9. Білінгвізм. Аспекты беларуска-рускага білінгвізму.
10. Графічныя сістэмы беларускай мовы (кірыліца, лацінка).
11. Сістэма функцыянальных стыляў беларускай мовы.
12. Навуковы стыль і яго падстылі.
13. Асаблівасці фанетычнай сістэмы беларускай мовы.
14. Арфаэпічныя нормы беларускай мовы.
15. Арфаграфічныя нормы беларускай мовы.
16. Рэформы правапісу 1933 і 2008 гг. Частковыя змены правапісу, прынятыя ў 1957 г. і выдадзеныя ў 1959 г.
17. Лексічная сістэма беларускай мовы. Лексіка паводле паходжання.
18. Актыўная і пасіўная лексіка беларускай мовы.

19. Асаблівасці лексікі беларускай мовы паводле сістэмнай арганізацыі і значэння (сінонімы, антонімы, амонімы, паронімы).
20. Класіфікацыя лексікі паводле сферы ўжывання.
21. Спецыяльная лексіка беларускай мовы. Тэрміны, прафесіяналізмы.
22. Тэрміналогія і тэрмінасістэма. Прыметы і асаблівасці тэрмінаў.
23. Способы ўтварэння тэрмінаў, іх паходжанне.
24. Гісторыя беларускай тэрміналогіі. Слоўнікі і даведнікі.
25. Назоўнік. Несупадзенне назоўнікаў у родзе і ліку ў беларускай і рускай мовах.
26. Асаблівасці скланення прозвішчаў, імёнаў і геаграфічных назваў.
27. Канчаткі а(-я) / -у(-ю) назоўнікаў II скланення ў Р. скл. адз. ліку.
28. Прыметнік. Ступені параўнання якасных прыметнікаў.
29. Утварэнне прыналежных прыметнікаў.
30. Правапіс складаных прыметнікаў.
31. Лічэбнік. Скланенне лічэбнікаў.
32. Асаблівасці спалучэння лічэбнікаў з назоўнікамі.
33. Дзеяслоў. Граматычныя катэгорыі дзеяслова.
34. Асаблівасці спражэння дзеясловаў.
35. Дзеяслоўныя суфіксы -ава- (-ява-), -ірава- (-ырава-).
36. Утварэнне і ўжыванне дзеепрыметнікаў у беларускай мове.
37. Утварэнне і ўжыванне дзеепрыслоўяў у беларускай мове.
38. Способы перадачы дзеепрыметнікаў у складзе тэрміналагічных словазлучэнняў пры перакладзе на беларускую мову.
39. Правапіс прыслоўяў і спалучэнняў слоў, блізкіх да іх.
40. Сінтаксічныя нормы беларускай літаратурнай мовы.

Рассмотрены на заседании
кафедры белорусского и русского языков
протокол № 15 от 10.06.2026